

Danmarks Domstoles Handlingsplan 2016

1. Introduktion

Udgangspunktet for mål- og resultatstyring ved Danmarks Domstole er strategien ”Danmarks Domstole – for ret og retfærdighed”. Der er opstillet fire overordnede mål, som er omdrejningspunktet ved fastlæggelsen af de 1-årige og 2/3-årige fokusområder, tilhørende indsatsområder og mål i den årlige handlingsplan. Målene er korte sagsbehandlingstider, mere ensartethed i opgaveløsningen, tidssvarende kommunikation og fortsat at være en attraktiv offentlig arbejdsplads.

Danmarks Domstoles Handlingsplan 2016 beskriver, hvilke områder Danmarks Domstole har valgt at sætte særligt fokus på i 2016. Der er 5 fokusområder med tilhørende indsatser. Fokusområderne skal hvert år bidrage til at understøtte og realisere domstolenes fire overordnede mål frem mod 2018.

Domstolsstyrelsens bestyrelse vedtager årligt en handlingsplan for Danmarks Domstole, som omsættes til en række aktiviteter og projekter lokalt ved retterne og i Domstolsstyrelsen, hvor den enkelte ret udarbejder en individuel handlingsplan, der nærmere beskriver, hvilke indsatser retten vil igangsætte.

2. Mål for sagsbehandlingstiderne

Med henblik på en konkret udmøntning af det overordnede mål om korte sagsbehandlingstider er der opstillet 13 mål for sagsbehandlingstiderne i civile sager, straffesager, fogedsager og skiftesager ved byretterne. Målene omfatter perioden fra 2015 til 2018. For 2016 er målene:

Tabel 1: Mål for byretterne sagsbehandlingstider (andel af sager afgjort inden for et tidsinterval)

	- STRAFFESAGER -			- CIVILE SAGER -			
Sagstype	Alle alm. straffesager	Nævninge- og domsmands-sager (hfh)	Tilståelses-sager og sager u. domsmænd (hfh)	Alle alm. sager, boligrets-sager, småsager mm.	Hovedforh. alm. sager og boligrets-sager	Hovedforhand-lede småsager	Alle forældre-ansvars- og ægteskabs-sager
Målepunkt 2015-2018	2 md.	4 md.	4 md.	6 md.	15 md.	9 md.	6 md.
Mål i pct. i 2016	80	74	76	73	64	67	80
	- FOGEDSAGER -			- SKIFTESAGER -			
Sagstype	Alm. fogedsager og betalings-påkrav	Særlige fogedsager	Tvangs-auktioner solgt efter 1. auktion	Udlevering af bo	Tvangsop-løsnings-sager ekskl. likvidation	Gælds-sanering - dog kun indledte sager	
Målepunkt 2015-2018	3 md.	2 md.	5 md.	2 md.	3 md.	9 md.	
Mål i pct. i 2016	80	80	80	80	72	75	

Der er i 2015 opstillet mål for sagsbehandlingstiderne ved landsretterne for 2015-2018 og ved Sø- og Handelsretten for 2016-2018. På nuværende tidspunkt er såvel landsretterne som Sø- og Handelsretten udfordret af mange verserende sager og lange gennemløbstider. De opstillede mål skal ses på denne baggrund.

Målene for landsretterne er trådt i kraft i 2015. Målene for 2016 fremgår nedenfor. Som følge af forskellige udfordringer ved de to landsretter kan målene være forskellige på de enkelte områder. På længere sigt vil der blive opstillet fælles mål for landsretterne:

Tabel 2: Mål for Østre og Vestre Landsrets sagsbehandlingstider (andel af sager afgjort inden for et tidsinterval)

- STRAFFESAGER -												
Sagstype	Nævninge (Hfh)		Straffeanke m. bevis (Hfh)		Straffeanke u. bevis (Hfh)			Fængsling		Andre kæremål		
	6 md.	9 md.	4 md.	6 md.	3 md.	4 md.	6 md.	1 dag	1 uge	1 dag	1 uge	2 uger
Målepunkt 2015-2018												
Mål i pct. i 2016, ØL	35	80	35	60		40	70	75	95		35	55
Mål i pct. i 2016, VL	60		40	60	50	65	80	85	93	35	60	65
- CIVILESAGER -												
Sagstype	1. instans		Alm. Anke			Familieret			Civile kæremål			
	12 md.	18 md.	9 md.	9 md.	12 md.	3 md.	4 md.	6 md.	4 uger	6 uger	3 md.	
Målepunkt 2015-2018												
Mål i pct. i 2016, ØL	25	60		30	55		50	80		80	95	
Mål i pct. i 2016, VL	20	50	15	20	40	25	60	85	50	70	90	

Målene for Sø- og Handelsretten træder i kraft den 1. januar 2016. De er:

Tabel 3: Mål for Sø- og Handelsrettens sagsbehandlingstider (andel af sager afgjort inden for 18 måneder)

- CIVILESAGER -							
sagstype	Handels-sager	Varemærke-sager	Patent-sager	Konkurrence-sager	Markedsførings-sager	Sø-sager	Funktionær-sager
Målepunkt 2016-2018	18 mdr.						
Mål i pct. i 2016	50 pct.						

3. Økonomien

Der er indgået aftale om domstolenes økonomi for perioden 2015 til 2018. Der gennemføres en samlet rammereduktion på 77 mio. kr. i løbet af 4-års perioden.

Aftalen om domstolenes økonomi sikrer nye initiativer i form af bl.a. bunkebekæmpelsesindsats ved landsretterne, ny bygning til Østre Landsret, lokalafdeling af patentdomstolen, en domsdatabase og øget kapacitet i Procesbevillingsnævnet samt opretholdelse af ekstrabevilling til løbende drift og udvikling af den digitale tinglysning mv. Herudover er der tidligere givet en særskilt bevilling til bunkebekæmpelse ved de grønlandske kredsretter.

I øvrigt giver aftalen mulighed for at planlægge mere langsigtet, herunder tage højde for de nye investeringer og aktiviteter, der ønskes gennemført. Her tænkes navnlig på digitaliseringsindsatserne, som er afgørende for realiseringen af domstolens strategi.

4. Fokusområderne

Danmarks Domstole arbejder i 2016 videre med fokusområderne Digitaliseringen af de civile sager (JFS Civil, 3-årigt fokusområde), Digitale retsmøder, Styrkelse af it-organisering og kompetencer i retterne, Rets- og forligsmægling samt Sikkerhed (alle 2-årige fokusområder).

De igangværende fokusområder, herunder særligt implementeringen af det nye civilsystem, optager – og fortsætter med at optage – betydelige og tværfaglige ressourcer i alle dele af domstolssystemet. Danmarks Domstole har derfor vurderet, at fokus i 2016 bør centrereres om disse projekter og tilhørende indsatser frem for at iværksætte nye fokusområder.

Under hvert fokusområde fremgår en beskrivelse af, hvordan retterne kan bidrage lokalt til fokusområdet. Der vil være en ressourcebeskrivelse, som fastslår, om omfanget af retternes indsats til det konkrete fokusområde vil være ”en vis indsats”, ”en betydelig indsats” eller ”en meget betydelig indsats”. Der tages generelt forbehold for etablering af den fornødne finansiering.

4.1 Digitaliseringen af de civile sager, JFS Civil (2014-2016)

I 2014 startede det 3-årige fokusområde, hvis formål er at etablere mulighed for digital kommunikation i civile sager med eksterne parter via en portal, digital sagsbehandling og digital betaling af retsafgifter. Målet er at levere digitale sager fra start til slut, hvilket forventes at ske i 2016. Desuden er målet at oprette mobile arbejdspladser, så de digitale sager kan tilgås fra kontoret, mødelokalet, retssalen eller hjemmefra. Dette understøtter en effektiv arbejdsproces og sikrer kvaliteten i arbejdet. Der er tale om videreførelse og færdiggørelse af indsatsområder fra 2014 og 2015.

Indsatsområder:

1. Udviklingsforløb og test gennemført

It-løsningen udvikles i bidder, som løbende præsenteres for projektet, herunder retternes repræsentanter i projektet. Test gennemføres som sidste forberedelse til at indlede pilottest. Ved testen skal brugere fra retterne og eksterne brugere kunne bekræfte, at it-løsningen leverer en relevant understøttelse af ”en digital retsproces”.

2. Pilotdrift

I 2. kvartal 2016 forventer projektet at gennemføre en pilotdrift af it-løsningen, arbejdsgangene og implementeringen i Retten i Horsens og Vestre Landsret. På baggrund af pilotdriften er der afsat tid til eventuelle tilretninger af JFS Civil og implementeringsaktiviteterne.

3. Implementering

I 2. halvår 2016 implementeres JFS Civil i alle retter. Implementeringen er både teknisk og organisatorisk, hvor særligt uddannelsesindsatsen vil være i fokus. Uddannelsen skal gennemføres med undervisere fra retterne, som i samarbejde med fokusområdet 'Styrkelse af it-organisering og kompetencer i retterne' forberedes til opgaven.

4. Kommunikation og uddannelse til de professionelle brugere

De nye arbejdsgange skal kommunikeres i vejledninger og uddannelsesmateriale, så de professionelle brugere får en god brug af sagsportalen.

5. Pc-udskiftning (særskilt forudsætningsprojekt)

Som et led i den løbende vedligeholdelse af it-udstyret, udskiftes pc'ere i retterne. Under udskiftningen vil der være fokus på bedst mulig understøttelse af digitaliseringsstrategiens tema omkring mobilitet for den enkelte samt af retslokalerne i forbindelse med afvikling af digitale retsmøder. Udskiftningen af pc'ere medfører desuden en ny udgave af Word, Excel, PowerPoint, Outlook samt Windows 10.

6. Tilpasning af support-organisation (særskilt forudsætningsprojekt)

En forudsætning for implementering af JFS Civil er tilpasning af support-organisationen, således at også de nye eksterne brugere (borgere og professionelle brugere) kan serviceres.

Retterne kan bidrage i deres handlingsplaner ved at sikre tid og rum til at lære den nye windows- og officepakke inden udrulningen af JFS Civil, overveje hvilke medarbejdere, som skal være superbrugere for hhv. jurister, kontorpersonale og overfor eksterne brug af portalen. Retterne kan også overveje at inddrage Bedste Praksis, hvis der er områder, hvor man i retten ønsker hjælp til at blive bedre klar til det nye system. Ønsker retten at få en eller flere medarbejdere involveret i projektet, for på den måde at få dybere kompetencer i civilsystemet, er der mulighed for at deltage i de sidste brugertest eller melde sig som underviser.

Aktiviteterne omkring implementering, tilvænning til systemet og ændrede roller vil blive ressourcekrævende for alle retter. Retterne bør derfor forberede sig på denne ekstra indsats, som også vil kræve en massiv ledelsesindsats. Det er styrelsens forventning, at retterne på dette område vil skulle foretage en meget betydelig indsats.

4.2 Digitale retsmøder (2014-2016)

I 2014 startede det 2-årige fokusområde, hvis formål er at understøtte afvikling af digitale retsmøder. Fokusområdet bidrager til en modernisering af retternes arbejdsgang og muliggør hurtigere afvikling af retsmøder, når processkrifter og bilag kan fremvises digitalt i forbindelse med retsmøder, ligesom annotering på den digitale sagskopi kan finde sted.

Indsatsområder:

1. Samarbejdsaftale

Udbredelsen af Digitale retsmøder sker bl.a. i samarbejde med anklagemyndigheden. En forudsætning for samarbejdet er, at der er enighed om rammer, arbejdsgang og ansvarsfordeling mellem Danmarks Domstole og Rigsadvokaten. Det forventes, at der ved årsskiftet 2015/2016 kan indgås en samarbejdsaftale, således at der i 2016 primært vil være fokus på implementering.

2. Dommerundervisning

Dommeren har en afgørende rolle i at få udbredt brugen af digitale retssager. Ved hver ret skal der udnævnes superbrugere, der kan hjælpe dommerne. Uddannelse skal ske i forbindelse med implementering af samarbejdsaftalen og skal være rettet mod den konkrete afholdelse af digitale retsmøder.

Retterne kan bidrage lokalt i deres handlingsplaner ved at bidrage ved implementeringen af samarbejdsaftalen og fremme udbredelsen af digitale retsmøder. Endelig kan retterne bidrage ved at identificere "bedste praksis" for afvikling af digitale retsmøder, så alle gode erfaringer bliver løftet til et fælles niveau ved domstolene og i videst muligt omfang sikrer ensartethed ved retterne.

Det er Domstolsstyrelsens forventning, at der vil være en vis indsats fra retternes side.

4.3 Styrkelse af it-organisering og kompetencer i retterne (2015-2016)

Fokusområdet er en paraply over forskellige indsatser, der skal styrke it-organiseringen og kompetencer for it-nøglepersoner ved retterne. Fokusområdet har til formål at understøtte, at brugen af it i retternes dagligdag fungerer bedst muligt, og at domstolene får optimal nytte af investeringer i it. Dette skal ske ved at sikre, at retterne er klædt på til at modtage, supportere og fastholde brugen af digitale løsninger ved retterne.

Fokusområdet har en varighed af 2 år og skal være afsluttet, inden JFS Civil rulles ud til alle retter, så retterne er bedst mulig i stand til at modtage det nye system. I 2016 skal retterne implementere deres it-organisation efter den fælles rammemodel for it-organisering, herunder styrke retternes it-organisatoriske modenhed. Samtidig skal der gennemføres relevant kompetenceudvikling for it-nøglepersoner ved retterne.

Indsatsområder:

1. Implementering af it-organisation og styrke it-organisatorisk modenhed

Retterne skal implementere den centralt fastsatte modelramme for it-organisering og styrke retternes it-organisatorisk modenhed. Til at understøtte processen vil Domstolsstyrelsen afholde forskellige implementeringstiltag tilpasset de enkelte retters behov. Formålet med initiativerne er at få skabt en fælles forventningsafstemning og forståelse for den centrale modelramme for it-organisering, få drøftet rammemodellens krav til roller, opgaver, kompetencer og sagsgange ved retterne samt at drøfte lokale handlingsplaner.

2. Kompetenceudvikling for it-nøglepersoner

It-kontaktpersoner og superbrugere vil modtage kompetenceudvikling i både faglige og personlige kompetencer, som vil tage udgangspunkt i den centralt fastsatte modelramme for it-organisering. Formålet er at understøtte en implementering af de nye processer for organisering af it ved retterne. Konkret vil alle it-kontaktpersonerne blive tilbudt 2 x 2 dages uddannelse, og superbrugere vil blive tilbudt 2 dages uddannelse.

Retterne har ansvaret for at implementere egen it-organisation i overensstemmelse med den fælles rammemodel for it-organisering og it-nøglepersoner på rette kompetenceudvikling. Det er styrelsens forventning, at retternes indsats på dette område vil variere og i visse retter blive betydelig.

4.4 **Rets- og forligsmægling(2015-2016)**

Fokusområdet har til formål at udbrede kendskabet til rets- og forligsmægling som alternativer til afsigelse af dom eller kendelse ved retterne både internt og eksternt. Der kan tilbydes mægling inden for mange typer af sager, og fokusområdet skal også medvirke til, at flere sager kan blive løst uden afsigelse af dom eller kendelse, og at der identificeres bedste praksis for de nævnte områder. En øget brug af tvistløsning inden hovedforhandlingen forventes også at kunne give kortere sagsbehandlingstider, hvis mæglingen lykkes samt bedre løsninger, hvor parterne sammen har engageret sig i at finde et acceptabelt kompromis.

Fokusområdet har en varighed af 1½ år, og der vil ved afslutning af fokusområdet blive opgjort, hvor mange sager der i 2015/2016 er blevet løst uden afsigelse af dom eller kendelse.

Indsatsområder:

1. Sikre ensartethed i processen forud for rets- og forligsmægling

Retterne har udpeget en ambassadør for rets- og forligsmægling ved hvert embede, som er særlig ansvarlig for at styrke brugen af rets- og forligsmægling ved retterne, og som er bindeled mellem de enkelte retter og styrelsen. I 2016 vil alle retter og Domstolsstyrelsen drøfte "bedste praksis" i den proces, der fører en sag til rets- eller forligsmægling, for i videst muligt omfang at sikre ensartethed ved retterne.

2. Understøtte at flere sager løses uden domsafsigelse

Ansatte ved Danmarks Domstole vil modtage uddannelse i rets- og forligsmægling, som både vil indeholde erfaringsudveksling og konkret træning. Uddannelse vil primært være målrettet jurister, som ikke er retsmæglere, forligsmægling for jurister samt efteruddannelse af retsmæglere.

3. Styrke kendskabet til rets- og forligsmægling ved retterne

Kendskabet til rets- og forligsmægling som tvistløsningsmulighed skal styrkes både internt ved domstolene og eksternt for rettens brugere. Dette skal blandt andet ske ved at styrke samarbejdet med advokaterne samt iværksætte en eksternt rettet kommunikationskampagne målrettet advokater, organisationer og borgere.

Retterne kan bidrage lokalt ved at udarbejde lokale handlingsplaner, medvirke i kompetenceudviklingen, aktivt medvirke til, at flere sager henvises til rets- eller forligsmægling, og ved at udbrede kendskabet til rets- og forligsmægling som tvistløsningsmulighed både internt og eksternt.

Det er styrelsens forventning, at retterne vil levere en vis indsats på dette område.

4.5 Sikkerhed (2015-2016)

Sikkerhed er altid et indsatsområde, men indsatsen vil fylde særligt meget ved domstolene i 2015 og 2016. Formålet er, at der skal skabes sammenhæng, opmærksomhed og forankring af begrebet sikkerhed på tværs af Danmarks Domstole.

Indsatsområder:

1. Sikkerhedsmæssige tiltag i retsbygninger inden for de eksisterende rammer/bevillinger
I juni 2015 iværksatte fem byretter en tidsbegrænset ordning med fast adgangskontrol. Forinden blev der foretaget en før-måling af medarbejderes og brugeres tryghedsfølelse i retterne. En afsluttende måling af ordningens effekter gennemføres i 2016 og indgår i den samlede evaluering. Adgangskontrollen løber frem til udgangen af 2016.
2. Beredskabsplan for Danmarks Domstole
Der er på tværs af organisationen udarbejdet en beredskabsplan for større ulykker og katastrofer ved domstolene. Domstolsstyrelsens sikkerhedssekretariat vil i 2016 udbrede kendskab til planen i Danmarks Domstole samt planlægge og afvikle en til to øvelser årligt.
3. ISO27001
Implementeringen af den internationale informationssikkerhedsstandard fortsætter i 2016.
4. Cyberchikane
Flere medarbejdere ved Danmarks Domstole har oplevet at blive udsat for krænkelser på internettet og på de sociale medier i forbindelse med deres arbejde. Styrelsen udarbejder en vejledning med retningslinjer for håndtering og forebyggelse.
5. Uddannelse i konflikthåndtering
Enkelte uddannelsesmoduler ved landsretterne afholdes i 2016. Der arbejdes på opfølgings- og implementeringstiltag til retterne, f.eks. et konfliktspil til medarbejderne.

Retterne skal i relation til Beredskabsplanen udarbejde lokalplaner og må forvente at indgå i fremtidige øvelser, der afprøver beredskabet. I relation til ISO27001 må retterne forvente at blive inddraget i kvalitetssikringen af arbejdet samt i årlige risikovurderinger. Endelig kan retterne understøtte med lokale tiltag som opfølgning på uddannelsen i konflikthåndtering.

Det er styrelsens vurdering, at der på fokusområdet vil være en vis indsats fra retternes side.

5. Øvrige væsentlige indsats

Ved siden af fokusområderne og de tilknyttede indsats vil der desuden i 2016 blive arbejdet med et antal selvstændige projekter.

Attraktive arbejdspladser

Domstolsstyrelsen arbejder på en række områder løbende for, at domstolene fortsat skal være en attraktiv offentlig arbejdsplads, der kan fastholde og tiltrække højt kvalificerede medarbejdere.

Arbejdsgruppen om kontorpersonalets fremtidige rolle og arbejdsopgaver er i gang med at se på, hvordan vi mest effektivt kan anvende vores personaleressourcer, mulige nye opgaver, forudsætningerne for opgaveløsningen, faglig og personlig udvikling mv. Arbejdsgruppen forventer at afslutte i 2016.

Andre særlige tiltag er et toplederforløb til retspræsidenter og direktionen i Domstolsstyrelsen. Formålet er at skabe en fælles ledelsesplatform, at kompetenceløfte og skabe tættere relationer mellem deltagerne. De første to moduler er afsluttet, og de øvrige tre moduler gennemføres i 2016.

Domsdatabase

Formålet med indsatsen er at etablere en offentlig domsdatabase, der sikrer hurtig adgang til afsagte domme og mulighed for løbende indsigt i retspraksis. I 2016 vil fokus være på de krav, vi vil sætte til it-systemet, gennemførelse af udbud, og at sætte udviklingen af it-løsningen i gang.

Digitalisering af skifteområdet

Formålet med indsatsen er at ændre den nuværende arbejdsgang fra manuelle processer til automatisk oprettelse af dødsboskiftesager. I 2016 færdigudvikles og testes de nye elementer i systemet, og implementering finder sted.

Domstolenes datafølgerseddel

En ny it-løsning forventes implementeret ved byretterne i 2. kvartal 2016. Byretterne vil fremover modtage flere og bedre datafølgersedler fra anklagemyndigheden, ligesom byretterne skal begynde at sende dom, retsbog og salærmeddelelse til anklagemyndigheden med datafølgerseddel. Projektet er en forudsætning for, at vi på et senere tidspunkt kan udveksle fuldt digitalt i straffesagskæden.

Indsats til at sikre færre omberømmelser og udsatte sager

En arbejdsgruppe har udarbejdet et oplæg med en række konkrete forslag, der på forskellig vis vil kunne medvirke til at begrænse antallet af udsættelser og omberømmelser af straffesager samt optimere berømmelsen af straffesager. Styrelsen og Justitsministeriet drøfter, hvordan forslagene mest hensigtsmæssigt kan gennemføres for at nedbringe sagsbehandlingstiderne i straffesager.

Videndeling:

Arbejdet i de faglige grupper fortsætter i 2016, herunder med deltagelse af Bedste Praksis. En dommer vil indtil 1. august stå for indsatsen. Hver arbejdsgruppe skal færdiggøre 10 videndelingsdokumenter fordelt over året. Der skal etableres et fast samarbejde mellem arbejdsgrupperne og de tekstudvalg, der har ansvaret for samme fagområde. Det søges aftalt med præsidenterne at give domstolsjuristerne mulighed for "skrivefri" i 1-2 uger til at lave lidt større artikler.

'Tillid til domstolene'

I august 2016 afholdes en heldagskonference. Formålet er at belyse domstolenes interessenters tillid til domstolene og hvordan tilliden bevares.

Kommunikation til børn og unge

I tråd med vores mål om større ensartethed og tidssvarende kommunikation vil domstolene se på vores viden, praksis og sagsgange i retssager, der involverer børn og unge. Konkret vil vi i 2016 bl.a. lancere en informationsfilm til børn og unge om at møde i retten eller blive videoafhørt samt kortlægge, hvordan byretternes sager om forældreansvar behandles. Såfremt det besluttes, kan disse "nedslag" inden for emnet i de kommende år føre til et egentligt fokusområde om domstolenes behandling af sager med børn og unge.

Retterne i Grønland

Retten i Grønland og kredsretterne fortsætter nedbringelse af sagsbunkerne i 2016. Der ydes ledelsesmæssig bistand til Retten i Grønland.

6. Retternes bidrag til handlingsplanen

På baggrund af den årlige handlingsplan for Danmarks Domstole udarbejder den enkelte ret hvert år en handlingsplan, som beskriver de aktiviteter, retten vil gennemføre for at bidrage til at realisere domstolenes overordnede mål.